

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС-13339	30-03-2022

ДО СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

О Т Г О В О Р И

От

Анета Иванова Петрова – Административен ръководител – председател на Районен съд - Търговище, кандидат в конкурса за заемане на длъжността „Административен ръководител – председател“ на Административен съд – Търговище.

Относно: въпроси, зададени от Биляна Гяурова – Вегертседер – Директор на Български институт за правни инициативи

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВСС,

Представям на Вашето внимание следните отговори на поставените към мен въпроси:

I. Въпроси към всички кандидати:

1. Какво е Вашето мнение за течащата в публичното пространство дискуссия за промени в Конституцията на Република България в частта за съдебната власт? Какъв е релевантният начин да се чуе мнението на магистратите в този процес?

Отговор на първи въпрос: Протичащите в публичното пространство дискусии за промени в основния закон относно базисната регламентация на съдебната власт са свързани с идеите за реформа в съдебната система с цел укрепване независимостта на съда и повишаване отчетността и ефективността на прокуратурата. Обсъждането на такива основни въпроси, касаещи статута на органите на съдебната власт и механизмите за контрол, е процес, към който следва да се подходи изключително отговорно след изясняване на конкретните параметри на планираните промени. Едва след оформянето на проект, съдържащ в ясен вид предлаганите промени, магистратите биха могли да изкажат своето виждане по тези въпроси. Приложими форми за изразяване мнението на магистратите биха били

организираны дискусии с участието на съдии, прокурори и следователи, както и провеждането на анкети сред представителите на магистратската общност.

2. Т. нар. „реформа на съдебната карта“ е в застои. Считате ли, че при евентуално нейно възстановяване, като част от нея може да бъде приложена концепцията за общностния съд?

Отговор на втори въпрос: След направеното обсъждане на предложените четири модела за извършване на „реформа на съдебната карта“ към момента такава реформа все още не е предприета и приложена. Прекрояването на съдебната карта е процес с изключително голяма важност и би предизвикал съществени и трайни последици върху функционирането на съдилищата и състоянието на съдебната система. Поради това следва предприемането на тази реформа на практика да бъде предшествано от задълбочен анализ на причините и прогнозните последици и от провеждане на широки дискусии сред съдиите. При отговора на поставения въпрос изхождам от разбирането, че общностният съд е съд, в който се разрешават казуси от наказателното, семейното и имущественото право и в който редом с чисто правораздавателната функция се осъществява функция по изследване на причините – социални, психологически, личностни, водещи до извършване на престъпление или до възникване на съответните правни спорове, като се проследява ефекта от приложените мерки с цел ограничаване на предпоставките, довели до възникване на правните казуси. Едни от основните цели на реформата на съдебната карта в България са : преодоляване на дисбалансите в натовареността на магистратите и съдебните служители в районните съдилища; осигуряване на специализация в дейността на магистратите; гарантиране на качеството на предоставяните от районните съдилища услуги за гражданите и обществото. От гл.т. на така поставените цели и разбирането ми за същността на общностния съд, не бих могла да дам прецизен отговор за приложимостта на концепцията за общностния съд в тази реформа, тъй като към момента не е ясно по какъв начин функционирането на общностните съдилища би спомогнало за постигане на поставените цели. Дори и да има положителен ефект върху проблема с неравномерната натовареност, то този ефект вероятно би се получил в по – дългосрочен план. Смятам, че при възобновяване на дискусиите по темата за реформа на съдебната карта би следвало да се включи и въпроса за

ролята на общностния съд като за целта се представи адаптиран към националната ни съдебна система доклад за ролята на този съд и очаквания ефект от неговото въвеждане.

3. Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (ог нормативен и организационен характер) за постигане на по равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.

Отговор на трети въпрос: Преодоляването на неравномерната натовареност между органите на съдебна власт от едно ниво е заложено като една от основните цели на реформата на съдебната карта. Разработените модели 1, 2 и 4 предвиждаха съответните подходи за преодоляване на дисбаланса в натовареността на отделните районни съдилища. В нормативен аспект преодоляването на неравномерната натовареност на съдилищата се е постигала в определена степен със законодателни промени относно подсъдността на някои видове дела. Пример в това отношение са заповедните производства, при които преди години промяната в подсъдността чрез отпадане на възможността за избор на подсъдност по местоизпълнение пренасочи много заповедни производства към районните съдилища по постоянните адреси/седалищата на длъжниците. Същото се отнася и за фиксирането на местната подсъдност за искове на и срещу потребители по техния постоянен или настоящ адрес. Нормативните изменения относно родовата подсъдност на търговските спорове съобразно цената им също е пример за пренасочване на такива дела от окръжните към районните съдилища. Подчинена също на целта за постигане на по – равномерна натовареност между съдилищата и съдиите е идеята за централизираното разпределение на заповедните производства при отчитане на спецификите в онези случаи, когато е от значение представянето на оригинал на документа, въз основа на който ще се издава заповедта за изпълнение. Важното при реализиране на тази идея е наличието на добре работещо електронно правосъдие. Широкото приложно поле на медиацията би довело до намаляване на натовареността в съдилищата. Досежно неравномерната натовареност на съдиите в един съд от значение са редица фактори, като например: обособяването на отделения за разглеждане на определени видове дела, където е естествено

интензивността на постъплението на съответния вид дела да обуславя и различията в натовареността на съдиите от различните отделения; приетите от общото събрание на съдиите правила за случайно разпределение на делата, в които се фиксират делата, разпределяни по дежурство, също имат значение за натовареността, тъй като по – ускореното постъпление на дела в дните на дежурство на даден съдия увеличава натоварването на последния. ЕИСС, внедрена в районните съдилища, разполага с модули за разпределение на делата и за изчисляване на натовареността на съдиите. При проследяване на разпределението на делата за дадени периоди се констатира в редица съдилища проблем, изразяващ се в това, че без определено основание и при заложен еднакъв процент на участие някои съдии са получили при случайното разпределение по – голям брой дела от останалите. Липсата на обяснение за възникването на този проблем затруднява разрешаването му при положение, че следва да се спазва стриктно принципа за случайния подбор по чл. 9 ал.1 ЗСВ.

4. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?

Отговор на четвърти въпрос: В началото на 2022г. на вниманието на съдиите беше изпратено писмо от ВСС, в което бяха представени три модела за определяне възнагражденията на съдиите : модел 1 – възнагражденията на съдиите от различните нива да се определят като фиксиран процент от възнагражденията на съдия във ВКС/ВАС в диапазона от 60% до 80%; модел 2 – основната заплата е еднаква за всички магистрати над младшите, като отделно са сумите за ръководни длъжности и за допълнително възнаграждение за комплексност на делата при двете най – високи инстанции, и се предлагат завишени ставки за ранговете; модел 3 - основната заплата е еднаква за всички магистрати над младшите, но с редуцирани суми за ранг и въвеждане на 13 и 14 заплата. Тези модели бяха обсъдени на неформално събиране на съдиите от РСТ като се даде преобладаваща подкрепа за модели 2 и 3.

Предвид целта за справедливо заплащане труда на магистратите намирам модел 2 за добър вариант. При него се предвижда най – малка разлика между заплатите на най – ниско и най – високо ниво. Факт е, че не е малък броя на съдиите, работещи на районно ниво през почти целия си стаж, и посочения начин на формиране на възнагражденията би намалил различията между заплатите на тези съдии и съдии с по – малък общ съдийски стаж, но работещи на по – високо ниво. Към момента е налице законова регламентация на размера на възнагражденията на председателите на ВКС и ВАС, главния прокурор и директора на НСлС, както и на най – ниските длъжности за магистрати. Възнагражденията на магистратите от междинните нива се определят от ПВСС с приемането на Таблица №1 за определяне на максималните основни месечни работни заплати на съдии, прокурори и следователи. С оглед предвидимостта при определяне на възнагражденията на съдиите може да се регламентират законово възнагражденията и на междинните нива като процент от дадено възнаграждение /на народен представител или на „тримата големи“/или като кратен размер на средномесечна заплата на заетите в бюджетната сфера.

5. Какво е Вашето мнение за Единната информационна система на съдилищата?

Отговор на пети въпрос: Районен съд – Търговище бе определен като „пилотен“ съд за внедряване на Единната информационна система на съдилищата/ЕИСС/през 2020г. В продължение на повече от две години съдът работи с тази система като съдиите и съдебните служители, регистрирани като потребители в същата, проследихме внесените през този период промени в нея. Към момента на внедряването ѝ ЕИСС се нуждаеше от редица подобрения и доработване, за да отговаря адекватно на нуждите на работните процеси в съда. Именно това затрудни изключително много работата на съдии и служители, тъй като изискваше много отделено време и усилия. Моето лично мнение е, че понастоящем ЕИСС отговаря до голяма степен на поставените към нея изисквания. Като съдия лично въвеждам и подписвам електронно актовете си в ЕИСС и мога да заявя, че това не създава особени усложнения и трудности. Възможността за създаване и изпращане на задачи в областта на общата администрация гарантира проследяването и правилното осъществяване на документооборота. На база опита и наблюденията ми през годините искам

да отбележа, че това е първата внедрена система, която включва модул за разпределение на делата, представлява по същността си деловодна система за управление на съдебните дела, притежава модул за изчисляване на натовареността на съдиите и има заложен функционалности за връзка с други системи/ЕИСПП, системата за правна помощ на НБПП/. Предходните ползвани деловодни системи не притежаваха модул за разпределение на делата, която дейност се извършваше с отделна система, каквато е ССРД, като се ползваше и отделна система за изчисляване на натовареността/СИНС/. Понастоящем след внедряване на ЦАИС „Съдебен статус“ липсва функционална свързаност между нея и ЕИСС, а това не позволява изпращането по електронен път на съставените бюлетини за съдимост и на бюлетините за наложени административни наказания по чл. 78а НК. Предвид скорошното въвеждане на новата система в бюрата за съдимост предполагам, че предстои изграждането на тази връзка. Наред с това създаването на връзка между ЕИСС и ползваната от административните съдилища деловодна система ще позволи пълноценен електронен обмен на съдебни дела между тези съдилища.

6. В контекста на предложенията на ВСС за въвеждане на задължителна медиация по някои видове дела, смятате ли, че процедура по медиация може да се приложи и в рамките на административното производство?

Отговор на шести въпрос: Медиацията като алтернативен способ за решаване на съдебни спорове е заложена като мярка в приетата от МС на Република България Стратегия за реформа на българската съдебна система. В изпълнение на тази мярка е и приетия през 2004г. Закон за медиацията. Медиацията е ефикасен и ефективен способ за уреждане на широк спектър от спорни отношения, чрез приложението на който би се стигнало до намаляване натовареността на съдилищата. Съгласно чл. 3 ал.1 от Закона за медиацията предмет на медиация могат да бъдат граждански, търговски, трудови, семейни и административни спорове, свързани с права на потребители, и други спорове между физически и/или юридически лица, включително и когато са презгранични. Административното производство се развива между административен орган и физическо/юридическо лице и преценката за приложимостта на медиацията до голяма степен е определена и от вида на административния акт, който се оспорва. Поради неограничения кръг субекти, за които се

отнасят нормативните административни актове, намирам, че при оспорването им медиацията не е приложима. Относно общите административни актове, касаещи неопределен, но определяем кръг субекти, би могло да се обсъжда прилагане на медиацията при административни спорове относно такива актове, касаещи права на потребители. Медиацията би била възможна при оспорване на индивидуални административни актове.

7. През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Вече изминаха повече от 5 години от действието на тези текстове. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика? Как се реализира съдийското самоуправление в съда, където правораздавателите понастоящем?

Отговор на седми въпрос: С измененията, направени в ЗСВ през 2016г., са разширени правомощията на общите събрания на съдилищата, което е израз на реализиране на идеята за съдийско самоуправление. Считам, че за да се реализира в пълнота и ефективно тази идея следва съдиите да подхождат отговорно и информирано към осъществяване на тези правомощия на общото събрание, като се водят от интересите на съда. В Районен съд – Търговище са свиквани и проведени общи събрания на съдиите по въпроси, които са сред изрично предвидените в чл. 79 ал.2 т.1-9 ЗСВ, а наред с това са поставяни на вниманието на съдиите и други въпроси с оглед възможността те да изразят своето мнение и същото да бъде съобразено. Един от тези въпроси бе свързан с обсъждането на моделите за реформа на съдебната карта и изразяване на позицията на съдиите от РСТ. Наред с това от общото събрание на съдиите е обсъждан и въпроса за подхода, който следва да се приложи относно овакантената щатна бройка от съдебната администрация, т.е. да се иска запазване на длъжността или трансформирането ѝ в друга. Неформално от всички съдии са обсъждани и други въпроси, поставяни в писма на ВСС или ОСТ, и след това е изразявано обобщено становище.

II. Въпроси към Анета Иванова Петрова

I. На 28.10.2020 г. сте стъпили в длъжността административен ръководител - председател на Районен съд - Търговище. За последните две години на този пост можете ли да дадете пример за

изпълнена от Вас стратегическа цел за развитието на този съд, която сте си поставили при кандидатстването за поста?

Отговор на първи въпрос: След встъпването ми в длъжност „административен ръководител – председател“ на РС – Търговище утвърдих Стратегически план за дейността на РСТ за периода 2021-2023г., в който са залегнали и целите, набелязани в концепцията ми за участие в конкурса. За поддържане доброто ниво на показателя „бързина на правораздаването“ в РСТ е запазена практиката за изготвяне на месечни справки относно спазване сроковете за образуване, насрочване, разглеждане и решаване на делата в законовите и инструктивни срокове, върху честотата и причините за отлагане на делата, върху статуса на спрените дела. Спазва се стриктно принципа за случайно разпределение на делата като с цел пълнота на хипотезите за разпределение на дела чрез въведените в модула за разпределение опции са свикани и проведени няколко общи събрания на съдиите, на които са приети промени в утвърдените ВПСРД. От началото на мандата ми са проведени след дадено съгласие от ВСС четири конкурсни процедури за назначаване на съдебни служители при прецизно спазване на ясно разписани правила за обективно провеждане на конкурсите, което е гаранция както за независимостта на съда, така и за повишаване на общественото доверие. Възникналите трудности в работата на съдебната администрация са коментирани на срещи между съдебните служители и адм.ръководители на съда като в хода на диалога са намерени решения за преодоляване на проблемите с оглед осигуряване на условия за спокойна и качествена работа. По отношение на въвеждането на електронното правосъдие са положени необходимите усилия за пълноценна работа с внедрената ЕИСС като е налице идентичност на електронна и хартиена папка на делото и електронно подписаните актове се прилагат в хартиения им вид по книжното дело. Осигурена е възможност за подаване и изпращане на документи по електронен път, включително и чрез регистрирането на РСТ в ССЕВ на ДАЕУ. Актуализирани са съобразно нормативните промени въведените в съда вътрешни правила – част от СФУК, като се следи за разумното и законосъобразно разходване на бюджетните средства. След направени оценки на състоянието на наличната техника и на помещенията на съда е осигурена допълнителна компютърна техника за съответен брой работни места и е извършен ремонт на

помещенията, работещи с граждани, както и на архивното помещение, което е приведено в състояние, отговарящо на изискванията на ЗНАФ.

- 2. В частта от изложението в концепцията Ви, касаеща личната Ви мотивация да се кандидатирате за административен ръководител - председател на Административен съд - Търговище недвусмислено заявявате, че тя произтича от обстоятелството, че поради неналичието на конкурси за преместване на по-горна инстанция /Окръжен съд Търговище/, за Вас това е възможност за повишение. Как ще се отрази, според Вас, евентуалното Ви избиране за председател на Административен съд-Търговище върху ръководната и кадровата обезпеченост на РС Търговище и на натовареността на магистратите там.**

Отговор на втори въпрос: В РС – Търговище са налице 10 щатни броя за магистрати и всички те са заети като от тях 1 щ.бр. е за длъжността „адм.ръководител – председател” и 1 щ.бр. за длъжността „заместник на адм.ръководител – заместник-председател”. Съдията, заемаш длъжността „заместник на адм.ръководител – заместник-председател” е с дългогодишен съдийски стаж и натрупан опит на посочената длъжност. Същият упражнява общото административно ръководство на съда в отсъствие на председателя. Останалите съдии също са с дълъг съдийски стаж като някои от тях през мандата ми са изпълнявали в отсъствие на председателя и заместник – председателя за кратки периоди функции по общо административно ръководство. Ето защо не е налице риск за ръководната обезпеченост на РСТ. Относно натовареността на съдиите в РСТ следва да се посочи, че съобразно публикуваните обобщени статистически данни за районните съдилища в областните центрове през 2021г. натовареността по щат в РСТ е 26.67 бр. разгледани дела и 23.70 бр. свършени дела, а действителната натовареност е 29.22 бр.разгледани дела и 25.97 бр. свършени дела. Тези нива на показателите са под средната натовареност в посочената група съдилища. Сравнително ниската натовареност позволи възможността за командироване на един съдия от наказателното отделение на РСТ в ОС – Разград от първото тримесечие на 2021г. като това командироване продължава и към момента. А понастоящем са изразени съгласие и готовност на съдиите от гражданското отделение на РСТ за командироване на един от тях в ОС – Търговище. При тези

данни считам, че изборът няма да се отрази негативно върху
ръководната и кадрова обезпеченост на РСТ.

30.09.2022г.

С уважение:

Анета Петрова